

UBND HUYỆN GIA LÂM
TRƯỜNG TIỂU HỌC KIM SƠN

===== *** =====

SÁNG KIẾN KINH NGHIỆM

**MỘT SỐ BIỆN PHÁP GIÚP HỌC SINH LỚP 2
KỂ CHUYỆN SÁNG TẠO TRONG TIẾT NÓI VÀ NGHE**

Lĩnh vực/ Môn: Tiếng Việt

Cấp học: Tiểu học

Tác giả: Nguyễn Thu Huyền

Đơn vị công tác: Trường Tiểu học Kim Sơn

Chức vụ: Giáo viên

Năm học: 2023 – 2024

MỤC LỤC

Nội dung	Trang
MỤC LỤC	1
PHẦN I : ĐẶT VẤN ĐỀ	2
1.Lí do chọn đề tài	2
2. Mục đích nghiên cứu	3
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu	3
4.Thời gian nghiên cứu	3
5. Phương pháp nghiên cứu	
PHẦN II: GIẢI QUYẾT VẤN ĐỀ	4
1. Cơ sở lí luận	4
2. Thực trạng vấn đề	5
3. Các biện pháp	6
3.1.Biện pháp 1: Sắp xếp chỗ ngồi hợp lý	6
3.2.Biện pháp 2: Sự chuẩn bị của giáo viên	7
3.3.Biện pháp 3:Giúp học sinh quan sát tranh – kể chuyện theo nhóm	8
3.4.Biện pháp 4: Hình thành việc kể chuyện cá nhân	11
3.5. Biện pháp 5: Giúp học sinh đóng vai theo nội dung câu chuyện	13
3.6. Biện pháp 6 : Giúp học sinh quan sát – nhận xét	15
3.7. Biện pháp 7: Phát động phong trào : “ Thi kể chuyện trong các đợt thi đua”	16
4. Kết quả thực hiện	17
PHẦN III: KẾT LUẬN VÀ KHUYẾN NGHỊ	18
1. Kết luận	18
2. Bài học kinh nghiệm	18
3. Khuyến nghị	19

PHẦN I. ĐẶT VẤN ĐỀ

1. Lý do chọn đề tài

Trong môn Tiếng Việt ở Tiểu học tiết Nói và nghe có một vị trí quan trọng. Nó góp phần bồi dưỡng tâm hồn, đem lại niềm vui, trau dồi vốn sống và vốn văn học, phát triển tư duy và ngôn ngữ cho học sinh. Ngoài ra nó còn nhằm nâng cao năng lực trí tuệ, đồng thời rèn luyện cho các em khả năng diễn đạt bằng ngôn ngữ. Chính vì vậy tiết Nói và nghe đòi hỏi giáo viên vừa biết dẫn dắt, biết kể hấp dẫn vừa biết dạy cho học sinh tập nói - tập kể - tập lắng nghe và phát triển ngôn ngữ, bước đầu tập dùng ngôn ngữ của bản thân để diễn tả (tập kể chuyện). Qua mỗi tiết Nói và nghe, học sinh được tiếp xúc với một truyện kể khá lý thú, cảm nhận được nội dung và thu hoạch được những bài học bổ ích hoặc những chủ đề gần gũi với các em đã được trải nghiệm trong thực tế cuộc sống ... Nhưng điều quan trọng hơn là các em học được cách dùng từ ngữ, câu văn để diễn đạt một ý, liên kết các ý trong một đoạn, một bài. Đây chính là yêu cầu rèn kỹ năng nói cho học sinh. Đặc biệt với những em còn rụt rè, nhút nhát, do bản thân hoặc do hoàn cảnh sống, khi học tiết học này, các em sẽ có cơ hội gần gũi, hoà đồng với các bạn, các em được sống cùng những nhân vật trong truyện giúp các em tự tin, mạnh dạn hơn.

Chương trình cũ, giờ kể chuyện giáo viên kể mẫu xong chỉ có các câu hỏi như: Câu chuyện này có mấy nhân vật? là những nhân vật nào? ...để cho các em nhớ lại cốt truyện, sau đó là để các em kể lại theo đoạn và cả câu chuyện. Với hình thức dạy kể chuyện theo chương trình cũ, nhiều khi học sinh không thể nắm bắt được cốt truyện ngay trên lớp, trừ một số em đã đọc truyện đó ở nhà một hai lần. Do đó hạn chế kỹ năng kể lại và nhận xét bạn kể của các em. Điều đó cũng ảnh hưởng đến việc rèn khả năng nghe, nói cho học sinh.

Cái mới ở tiết Nói và nghe trong bộ SGK Kết nối tri thức với cuộc sống là không gọi là tiết Kể chuyện và không hoàn toàn là các câu chuyện trong bài đọc nữa. Thêm vào đó là nhiều câu chuyện mới, những chủ đề gần gũi với các em. Trong giờ Nói và nghe giáo viên chỉ là người điều khiển, hướng dẫn, còn học sinh là người chủ đạo trong giờ học đó. Các em sẽ phải làm việc nhiều hơn, nghĩa là phải nói nhiều hơn và nghe chăm chú hơn để nhận xét bạn kể. Do các câu chuyện tương đối ngắn lại phân nhỏ ra làm nhiều đoạn, cho nên trong một tiết dạy học, số lượng học sinh được kể được nói, được nhận xét bạn kể cũng rất nhiều. Với cách dạy học như thế công việc của giáo viên sẽ nhẹ nhàng hơn so với cách dạy của chương trình cũ. Xuất phát từ thực tế trên, tôi đã chọn đề tài:

“Một số biện pháp giúp học sinh lớp 2 kể chuyện sáng tạo trong tiết Nói và nghe . ”

2. Mục đích nghiên cứu

- Nâng cao hiệu quả dạy học tiết Nói và nghe lớp 2, góp phần đổi mới phương pháp dạy học kể chuyện ở Tiểu học theo hướng phát huy tính tích cực, chủ động và sáng tạo của học sinh.
- Tạo hứng thú học tập cho học sinh, giúp các em nhận thấy tầm quan trọng của tiết Nói và nghe từ đó giáo dục động cơ học tập cho các em.
- Hình thành kĩ năng nghe, nói, đọc, viết cho học sinh.
- Hình thành kĩ năng kể chuyện cho các em, giúp các em diễn đạt tư tưởng tình cảm một cách rõ ràng, chính xác. Đó cũng là cơ sở để các em học tốt các môn học khác và bồi dưỡng những tình cảm đạo đức tốt đẹp.

3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu:

Nội dung chương trình tiết Nói và nghe lớp 2.

Mục tiêu giờ Nói và nghe

Học sinh lớp 2

4. Thời gian nghiên cứu

Các tiết Nói và nghe lớp 2 từ đầu năm học 2023 – 2024

5. Phương pháp nghiên cứu:

- Phương pháp nghiên cứu lí luận: Nghiên cứu những vấn đề lí luận và thực tiễn liên quan đến dạy tiết Nói và nghe lớp 2.
- Phương pháp điều tra:
 - Điều tra việc học của học sinh trong giờ Nói và nghe.
 - Điều tra về dạy tiết Nói và nghe của bản thân và đồng nghiệp.
- Phương pháp thực nghiệm: Áp dụng những biện pháp tìm được vào việc giảng dạy tiết Nói và nghe.
- Phương pháp tổng kết kinh nghiệm

PHẦN II: GIẢI QUYẾT VẤN ĐỀ

1. CƠ SỞ LÝ LUẬN

Thực tế cho thấy kể chuyện có một sức hấp dẫn kì lạ, đặc biệt với học sinh lứa tuổi Tiểu học. Sức hấp dẫn đó không hề giảm đi dù câu chuyện đã được các em đọc trước nhiều lần. Bởi lẽ khi kể một câu chuyện, người kể không trình bày nguyên văn một bản viết hay đọc lại văn bản đó, mà lúc này người kể nhập vào một thế giới, khác với thế giới đang sống, đó là thế giới của câu chuyện. Trong câu chuyện ấy, người kể lúc là người dẫn chuyện, lúc lại là nhân vật này hoặc nhân vật khác. Người kể thể hiện tâm trạng của những nhân vật khác nhau, khi thì vui sướng, hả hê, lúc lại buồn rầu, lo lắng....

Như vậy, kể chuyện thực sự mang tính tổng hợp. Nó sử dụng các hiểu biết và kĩ năng dùng từ, đặt câu, kĩ năng nghe, nói Tiếng Việt, kĩ năng trình bày trước công chúng. Nói cách khác đó là khả năng vận dụng những hiểu biết về ngôn ngữ, lý thuyết sản sinh lời nói và sự hiểu biết về văn học... vào việc kể chuyện.

Một trong những lí do khiến trẻ rất thích tiết học Nói và nghe là các em được kể chuyện cho người khác nghe. Các nhà nghiên cứu cũng cho thấy rằng: trẻ có nhu cầu rất lớn trong việc giao lưu với bạn, san sẻ những thu nhận mới lạ của mình. Vì thế, kể lại cho cô, bố mẹ, ông bà... nghe là một nhu cầu của học sinh Tiểu học. Ví dụ các em nhận biết được trong câu chuyện đâu là lời thoại, đâu là lời dẫn chuyện, các em sẽ có giọng kể khác nhau. Hay nếu các em cảm thụ tốt, hiểu được tâm trạng của các nhân vật, tính cách, hoàn cảnh của họ thì các em sẽ tìm được giọng điệu thích hợp với từng tâm trạng, từng tính cách mà có khi người lớn khó có thể hình dung được.

Con đường để học sinh tiếp nhận tốt nhất và gần nhất là con đường học tập. Bên cạnh mục tiêu: rèn kĩ năng nghe và nói cho học sinh, tiết Nói và nghe còn rèn cho các em tính mạnh dạn, tự tin, vui vẻ, hoà nhã, năng động trong giao tiếp. Hơn nữa các em được củng cố, mở rộng, tích cực hoá vốn từ ngữ, phát triển tư duy hình tượng và tư duy logic, bồi dưỡng tình cảm tốt đẹp, trau dồi, kích thích hứng thú đọc và kể chuyện còn đem lại niềm vui tuổi thơ trong hoạt động học tập.

Nhận thức được tầm quan trọng của tiết Nói và nghe và những yêu cầu dạy tiết học này. Giáo viên phải thấy được “Việc dạy các em kể chuyện như thế nào để hấp dẫn, thu hút các em?”. Muốn thực hiện được điều này đòi hỏi ở người giáo viên phải có sự đầu tư bài dạy, lòng say mê nghề nghiệp, yêu trẻ, hiểu và nắm bắt được tâm lý trẻ em, phải biết được các em cần gì và muốn gì ?

2. THỰC TRẠNG VẤN ĐỀ

Căn cứ vào tình hình giảng dạy trực tiếp các em học sinh lớp 2, tôi thấy lớp tôi chủ nhiệm có một số thuận lợi và khó khăn như sau:

2.1. Thuận lợi

Như chúng ta đã biết, một số câu chuyện kể trong tiết Nói và nghe lớp 2 là những câu chuyện trong bài Đọc, các câu chuyện đều có tranh minh họa. Chính điều này giúp học sinh có nhiều thuận lợi trong việc nhớ và thuộc nội dung câu chuyện. Các đồng chí giáo viên trong khối 2 được dự giờ góp ý giờ dạy, thao giảng thường xuyên và cùng các giáo viên khối khác tham gia cùng. Trong quá trình giảng dạy, tôi luôn tự nghiên cứu các tài liệu, sách báo, học tập đồng nghiệp, vận dụng phương pháp dạy học sao cho đạt hiệu quả cao nhất. Trường tôi là trường có cơ sở vật chất tương đối đầy đủ, hiện đại. Đa số phụ huynh học sinh quan tâm nên học sinh có đầy đủ sách vở, dùng để học tập.

2.2. Khó khăn

- Trong những năm vừa qua hầu hết giáo viên vẫn còn bị ảnh hưởng theo lối dạy kể chuyện cũ. Do đó các em hạn chế kĩ năng kể lại và nhận xét bạn kể. Điều đó chưa phát huy được tính tích cực, sáng tạo, năng động của học sinh.

- Lớp tôi chủ nhiệm có nhiều học sinh nam, các em hiếu động, một số học sinh chưa chăm học, học còn yếu môn Tiếng Việt nên tự ti, chưa mạnh dạn tham gia vào các hoạt động học tập. Một số đồ dùng để phục vụ dạy và học phân môn kể chuyện chưa đầy đủ (đạo cụ cho học sinh đóng vai). Một số câu chuyện mới lạ với các em, các em chưa bao giờ được biết đến. Từ đó dẫn đến học sinh chưa phân biệt được các mức độ: kể được bằng lời trong văn bản, kể bằng lời của mình, kể bằng lời trong câu chuyện. Các em diễn đạt chưa lưu loát, chưa biết thay đổi giọng phù hợp với nội dung câu chuyện, chưa biết sử dụng điệu bộ, cử chỉ hỗ trợ cho lời kể. Vì vậy chưa phát huy được khả năng nói của học sinh trong khi kể chuyện.

+ Kết quả khảo sát chất lượng tiết Nói và nghe của học sinh lớp tôi trước khi thực hiện đề tài như sau:

Sĩ Số	Học sinh kể tốt	Học sinh biết kể	Học sinh kể chưa đạt yêu cầu
Đầu năm: 42	06	18	18

Qua khảo sát từ phía học sinh tôi thấy:

- Nhiều em chưa hiểu được kể chuyện là phải hiểu nội dung cốt truyện mà đa số các em thuộc câu chuyện như một bài học thuộc lòng (truyện trong sách).

Các em chưa nhập vai vào câu chuyện, khi tham gia kể chuyện theo nhóm vẫn còn một số em không kể mà chỉ một vài em trong nhóm kể lại bằng cách đọc lại nội dung tranh hoặc dựa vào gợi ý, trả lời câu hỏi của từng tranh. Các em chưa nói lên được suy nghĩ của mình về câu chuyện đó. Chưa dùng lời nói của mình để kể chuyện dù các em hiểu câu chuyện đó nhưng do bản tính nhút nhát.

- Khi tôi tiến hành cho các em lên kể chuyện hầu hết các em ít xung phong mà giáo viên phải chỉ định. Khi kể các em chưa thể hiện được tâm trạng của mình cho phù với nội dung cốt truyện. Các em chưa biết diễn tả, cũng như điệu bộ, giọng kể để phù hợp của từng nhân vật trong câu chuyện.

- Việc phân nhóm đóng vai theo nhân vật trong câu chuyện được các em thích nhất. Các em rất thích xem các bạn thể hiện lại nội dung câu chuyện bằng cách đóng vai, nhưng các em lại không dám lên đóng vai. Đối với những em tham gia đóng vai thì các em chưa hoà mình vào nhân vật trong câu chuyện, chưa thể hiện được từng lời nói cũng như điệu bộ của vai mà mình đảm trách.

Từ nhu cầu thực tế đặt ra tôi nhận thấy việc nghiên cứu, tìm tòi một vài biện pháp giúp học sinh lớp 2 kể chuyện sáng tạo góp phần đổi mới phương pháp dạy học, nâng cao chất lượng dạy học tiết Nói và nghe nói chung và môn Tiếng Việt nói riêng là rất cần thiết.

3. CÁC BIỆN PHÁP

Qua nghiên cứu đề tài và khảo sát từ học sinh tôi đã nghiên cứu và vận dụng một số giải pháp giúp các em tham gia học tập tốt hơn trong tiết Nói và nghe bằng phương pháp mới. Sau đây là một vài biện pháp mà tôi đã nghiên cứu và áp dụng vào giảng dạy

3.1/ Biện pháp 1: Sắp xếp chỗ ngồi hợp lý

Như chúng ta vẫn biết: Trẻ em vốn thích nghe kể chuyện và tự kể chuyện. Chính vì thế để thu hút sự chú ý và tiếp thu một tiết học thật thoải mái và đúng với yêu cầu đặt ra cho tiết học Nói và nghe thì tôi áp dụng phương pháp giảng dạy bằng cách bố trí chỗ ngồi không giống như các tiết học khác. Tôi cho các em ngồi thành nửa hình vòng tròn ngồi học trong tư thế thoải mái để có sự gần gũi tình cảm trong không gian mới. Cùng nhau giao lưu học hỏi lẫn nhau, cùng chia sẻ những vui buồn, lo lắng cho số phận các nhân vật qua từng diễn biến của câu chuyện hoặc bố trí các em ngồi quay mặt với nhau, ngồi theo hình chữ U...

Nên sắp xếp chỗ ngồi cho học sinh sao cho các đối tượng học sinh xen kẽ nhau: Học sinh khá - giỏi với học sinh trung bình - yếu. Học sinh nam với học sinh nữ. Học sinh mạnh dạn tự tin với học sinh nhút nhát, tự ti. Học sinh có khả

năng diễn đạt tốt, năng khiếu kể chuyện hay với học sinh có khả năng diễn đạt yếu, không có khả năng kể chuyện.

Phải thay đổi cách chia nhóm một cách linh hoạt để học sinh thoải mái, vui vẻ, có tinh thần thi đua trong học tập, phát huy khả năng của mình và giúp đỡ nhau trong học tập.

Ví dụ:

- + Chia nhóm ngẫu nhiên: Tạo cảm hứng học tập vui vẻ, hoà đồng với mọi người, học sinh có thể thay giáo viên bảo ban, giúp đỡ bạn, giúp đỡ những em yếu hơn vươn lên và cố gắng hơn.

- + Chia nhóm theo trình độ: Kích thích tính thi đua, hăng hái học tập vượt lên chính mình của mỗi học sinh.

- + Chia nhóm theo giới tính: học sinh mạnh dạn hơn, thể hiện giọng nhân vật tốt hơn, tập nhập vai tự nhiên hơn.

- + Chia nhóm theo nguyện vọng: (học sinh tự chọn bạn cùng nhóm mình): Tạo điều kiện để học sinh hiểu bạn mình hơn, học sinh phát triển tư duy hơn: có thể chọn những bạn phù hợp với vai trò nhập vai theo nội dung câu chuyện. Học sinh biết sắp xếp và giao việc cho nhau, quyết đoán hơn trong mọi tình huống nhưng lại tôn trọng bạn mình hơn.

3.2/ Biện pháp 2: Sự chuẩn bị của giáo viên

Để tiết dạy phong phú và đạt được kết quả tốt thì việc đầu tiên phải làm tốt là bước chuẩn bị. Chuẩn bị cả nội dung và hình thức phục vụ tiết dạy. Việc chuẩn bị tốt sẽ làm cho giáo viên và học sinh chủ động hơn, mạnh dạn hơn. Đặc biệt phần kể chuyện của giáo viên. Giáo viên phải thuộc câu chuyện (đối với câu chuyện ngoài SGK), kể thật hay hấp dẫn, thu hút, lôi cuốn học sinh bằng giọng kể, khuôn mặt, cử chỉ, động tác...

Phải nắm được tâm lý đặc điểm từng học sinh để biết được tính tình, đặc điểm lứa tuổi học sinh Tiểu học. Nắm chắc nội dung yêu cầu của bài và nội dung cốt truyện. Giáo viên phải cảm nhận thật sâu sắc về từng nhân vật của truyện. Nghiên cứu thật kĩ câu chuyện, nhất là những câu chuyện có tình tiết phức tạp trước khi lên lớp.

- + Đối với các câu chuyện đều có tranh minh họa, giáo viên chuẩn bị tranh phóng to giúp học sinh xác định được đoạn – nội dung chính của đoạn – ý trong từng đoạn đó qua tranh. Giúp học sinh quan sát tranh, cảm nhận về nhân vật trong tranh, thứ tự các tranh, nhân vật chính và hoạt động của các nhân vật.

- + Đối với các câu chuyện liên quan đến nhân vật lịch sử, danh nhân thế giới giáo viên cần sưu tầm thêm một số tư liệu xung quanh nội dung câu chuyện để

mở rộng, liên hệ, dẫn dắt học sinh như câu chuyện Cậu bé ham học - trang 42 TV tập 1: giới thiệu về Vũ Duệ. Ánh sáng của yêu thương - trang 132/ TV tập 1: giới thiệu về Nhà bác học Ê-đi-xơn. Bóp nát quả cam - trang 103/TV tập 2: giới thiệu về Trần Quốc Toản, Thánh Gióng - trang 112, TV tập 2: giới thiệu lễ hội truyền thống mang bản sắc văn hóa dân tộc ta tại làng Phù Đổng – Gia Lâm

Ví dụ : Khi dạy bài Cậu bé ham học - trang 42 TV tập 1

Tôi giới thiệu thêm về nhân vật Vũ Duệ (1468-1522) . Trong sử sách cũng như giai thoại dân gian lưu danh ông. Vũ Duệ, tên thật là Vũ Nghĩa Chi. Ông là người làng Trình Xá (nay thuộc làng Trình Xá, xã Vĩnh Lại, huyện Lâm Thao, tỉnh Phú Thọ). Ông 7 tuổi đã đọc thông, viết thạo, biết làm thơ. Người đương thời gọi ông là “Thất Tuế Thần Đồng”. Phát huy truyền thống hiếu học của Trạng Nguyên Vũ Duệ, con cháu làng Trình Xá nói riêng và xã Vĩnh Lại nói chung đều chuyên tâm học hành, nhiều người đỗ đạt thành tài, đóng góp công sức để xây dựng xóm làng ngày thêm giàu đẹp. Phong trào khuyến học, khuyến tài, xây dựng xã hội học tập tại các gia đình, dòng họ... và trên toàn xã ngày càng phát triển, góp phần bổ sung nguồn nhân lực chất lượng cao cho tỉnh; trở thành tấm gương cho các địa phương khác học tập, làm theo. Tôi vận dụng thêm câu thành ngữ, tục ngữ, ca dao như: “Có chí thì nên” hay “Có công mài sắt có ngày nên kim” khi học sinh rút ra ý nghĩa câu chuyện.

+ Đối với dạng bài nói theo chủ điểm như: Những ngày hè của em, Ngôi trường của em, Niềm vui của em, Bảo vệ môi trường, Nói về quê hương đất nước giáo viên ngoài chuẩn bị tranh ảnh theo chủ điểm cần chuẩn bị thêm những video, clip thực tế, hằng ngày gần gũi với học sinh, học sinh đã được trải nghiệm để giúp các em có nhiều tư liệu, nói nội dung phong phú hơn. Giáo viên cần dẫn dắt học sinh chuẩn bị nội dung để chia sẻ từ tiết học trước.

Ví dụ 1: Bài 1: Những ngày hè của em – trang 12 sách TV tập 1. Giáo viên dẫn dắt học sinh chuẩn bị nội dung như các bức ảnh, clip lưu lại ngày hè của em. Hoặc các em có thể vẽ tranh thể hiện những ngày hè đáng nhớ của mình.

Ví dụ 2: Bài 11: Ngôi trường của em – trang 50 sách TV tập 1. Tôi sưu tầm clip do chính học sinh của lớp, của trường mình đã thực hiện trong cuộc thi làm video “Giới thiệu về trường em”.

3.3/ Biện pháp 3: Giúp học sinh quan sát tranh - kể chuyện theo nhóm.

Tranh minh họa cho câu chuyện được xem là trọng tâm của hoạt động kể theo tranh. Tất cả các câu chuyện đều có tranh vẽ minh họa nhằm gợi ý cho các em dễ nhớ cốt truyện và một số truyện có gợi ý sẵn, có câu hỏi dự đoán nội dung. Nhằm tạo cho các em nhớ lại nội dung câu chuyện và để nắm được nội

dung câu chuyện thì trước khi kể tôi yêu cầu các em phải quan sát thật kỹ nội dung của từng tranh vẽ. Không yêu cầu các em phải nhớ thật chi tiết câu chuyện, chỉ cần nhớ cốt truyện là đủ. Mỗi tranh là một nội dung từng đoạn của câu chuyện.

Để kiểm tra trí nhớ học sinh, sau khi học sinh quan sát tôi liền cho đặt câu hỏi: “Bức tranh vẽ cảnh gì?”. Sau khi học sinh nắm được nội dung tranh thì tôi tiến hành cho các em nói. Yêu cầu của tôi đặt ra cho các em là phải nắm nội dung câu chuyện và kể lại bằng giọng kể và lời nói của mình. Điều quan trọng ở hoạt động này là tôi hướng cho các em được nói lên nội dung câu chuyện thông qua từng đoạn theo tranh.

Ví dụ 1: Dạng bài kể tiếp sự việc khi có gợi ý câu mở đầu đoạn dưới mỗi tranh.

Bài 17 : Gọi bạn trang 81 sách Tiếng việt lớp 2 tập 1

1. Dựa vào tranh minh họa câu chuyện trong bài thơ *Gọi bạn* và gợi ý, nói về sự việc trong từng tranh.

Từ xa xưa, trong rừng xanh sâu thẳm, (...).

Một năm, trời hạn hán (...).

Bê vàng đi tìm cỏ, (...).
Dê trắng thương bạn, (...).

Đến bây giờ, dê trắng (...).

- Lời kể theo tranh 1 có sáng tạo: Từ xa xưa, trong một khu rừng sâu thẳm với những bãi cỏ xanh non, những dòng suối trong, có đôi bạn dê vàng và dê trắng sống bên nhau rất vui vẻ, hạnh phúc.

- Lời kể theo tranh 2 có sáng tạo: Một năm trời hạn hán, suối cạn khô chỉ còn vài giọt nước, trơ ra những hòn đá cuội, cây cỏ vì thế mà cũng héo khô, đôi bạn không có gì để ăn, để uống nữa....

Hơn nữa, giáo viên nên cho học sinh quan sát, thảo luận dưới lớp trước, sau đó gọi các em lên bảng kể và khuyến khích các em khi kể không cần nhìn chăm chú vào tranh mà chỉ dùng tranh như một phương tiện làm cho lời kể hay hơn, hấp dẫn hơn. Nghĩa là học sinh quay xuống lớp kể chỗ nào cần đến tranh thì các em mới chỉ vào tranh.

Ví dụ 2: Dạng bài kể dựa vào câu hỏi gợi ý dưới mỗi tranh.

Bài 23: Búp bê biết khóc – trang 103 sách TV lớp 2 tập 1

Búp bê biết khóc

(Theo Thư viện Trường Mầm non Hoa Mai)

1
Khi tròn 6 tuổi, Hoa được tặng quà gì? Hoa yêu thích món quà đó thế nào?

2
Khi tròn 7 tuổi, Hoa được tặng quà gì? Hoa đã làm gì với món quà cũ?

3
Hoa nằm mơ thấy gì?

4
Hoa đã làm gì với hai đồ chơi của mình?

Tranh minh họa có tất cả là 4 tranh. Các nhóm dựa vào hình ảnh và câu hỏi trong sách để thảo luận về diễn biến câu chuyện một cách cụ thể hơn sau đó từng nhóm sẽ tự kể lại trong nhóm. Các nhóm thi nhau kể mỗi em trong nhóm đều tự kể lại và tất cả các em trong nhóm lần lượt kể, bạn nào chưa kể được, các bạn trong nhóm giúp bạn mình kể. Cố gắng diễn đạt truyện bằng lời của mình và đó là yêu cầu tôi đặt ra cho các em khi hướng dẫn. Nhưng cốt truyện không được thay đổi. Và tôi nhận thấy các em tiến bộ rõ rệt.

Kết quả là sau khi tôi yêu cầu học sinh kể lại thì các em kể về nội dung từng đoạn truyện sáng tạo như sau:

Tranh 1: Có một cô bé tên là Hoa. Khi tròn 6 tuổi, Hoa được tặng món quà là một cô búp bê rất xinh đẹp. Đi đâu, làm gì cô bé cũng không quên ôm búp bê đi theo.

Tranh 2: Khi tròn 7 tuổi, Hoa được bố mẹ tặng một chú chó bằng bông thật dễ thương. Từ ngày có món quà mới, Hoa quên hẳn cô búp bê xinh đẹp trước đó của mình. Ngày nào cô cũng chỉ chơi với chó bông thôi.

Tranh 3: Một hôm, Hoa nằm mơ thấy cô búp bê cũ đang khóc thút thít: “Chị Hoa ơi, chị quên em rồi sao? Em nhớ chị rất nhiều. Hu...hu...” Hoa tỉnh giấc và liền chạy đi tìm búp bê. Hoa bế búp bê vào lòng và khẽ nói: “Chị xin lỗi em, hãy tha lỗi cho chị nhé! Từ nay chị sẽ không bao giờ bỏ quên em nữa đâu.”

Tranh 4: Cô bé giới thiệu búp bê với em chó bông. Từ đó Hoa yêu quý cả hai người bạn và không bỏ quên ai cả. Ngày nào Hoa cũng chơi cùng búp bê và chó bông thật vui vẻ.

Cũng trong thời gian học sinh kể theo nhóm tôi rất quan tâm đến việc các em biết lắng nghe bạn kể và bổ sung những lời kể thiếu hoặc chưa phù hợp trong nhóm. Nhằm tạo cho học sinh bước đầu biết đánh giá và nhận xét bạn mình và tập cho học sinh có thói quen biết khen bạn và học hỏi những cái hay của bạn phát hiện những cái chưa được để bổ sung và nhất là hình thành cho các em biết kể tiếp theo lời kể của bạn.

Đối với việc kể nối tiếp đoạn, tôi cho từng nhóm kể và sau đó cử đại diện mỗi nhóm 1 em kể tiếp nhau như thế tạo cho các em có tính đoàn kết và nhất là phải biết lắng nghe thì mới có thể làm tốt được.

3.4/ Biện pháp 4 : Hình thành việc kể chuyện cá nhân

Khi tôi cho các em lên kể lại câu chuyện có nhìn tranh thì hầu hết các em chưa thể hiện được nét mặt cũng như cử chỉ điệu bộ về nội dung câu chuyện, các em còn rất e ngại không dám thể hiện. Tôi hướng dẫn cho các em thấy nếu cô kể câu chuyện đó bằng một giọng kể rất bình thường bằng một giọng nói cứng ngắt thì các em có thấy thích thú không? Và tất cả các em đều có nhận xét là không hay và nghe không thích. Lúc bấy giờ tôi hướng dẫn các em kể câu chuyện thật tự nhiên và để thu hút được người nghe thì các em cần có giọng kể phù hợp với diễn biến nội dung cốt truyện và thể hiện cả nét mặt vui, buồn, giận dữ của từng nhân vật trong câu chuyện.

Đối với những nhân vật khó thì tôi trực tiếp làm mẫu cho các em xem. Điều cần đạt ở đây là các em phải biết kể lại câu chuyện bằng giọng kể của mình và biết thể hiện nội dung câu chuyện bằng hành động và điệu bộ, giọng kể phù hợp.

Kết quả tôi thu nhận được ở học sinh là trong thời gian đầu các em chưa biết thể hiện điệu bộ nét mặt cử chỉ theo nội dung câu chuyện nhưng chỉ qua một tuần là các em biết cách kể chuyện bằng lời nói của mình và thể hiện hành động điệu bộ khi kể. Điều đáng ngạc nhiên là hầu hết các em rất thích kể câu chuyện theo cách nói và cách hiểu của mình và rất thích kể kết hợp điệu bộ. Vì thế, khi tôi gọi học sinh lên kể thì các em giơ tay rất nhiều. Các em còn lại nhìn bạn kể với ánh mắt thích thú.

Để giúp các em có khả năng tự tin đứng trước lớp kể chuyện, tôi đã thực hiện các bước sau:

- Dẫn dắt học sinh đến với nội dung câu chuyện một cách nhẹ nhàng thoải mái.
- Đặt câu hỏi để gợi mở cho học sinh nhớ lại câu chuyện.

- Hướng dẫn học sinh nắm được tính cách, giọng nói điệu bộ của từng nhân vật trong câu chuyện cần kể (đặt câu hỏi để học sinh trả lời, bổ sung góp ý cho các em).

- Hướng dẫn để học sinh biết dùng lời nói của mình để kể và biết kết hợp điệu bộ cử chỉ của nhân vật cho phù hợp với nội dung câu chuyện.

- Khi lên cao giọng hoặc hạ thấp giọng ở những lời kể khác nhau (câu kể, câu hỏi, câu cảm, câu yêu cầu).

- Biết ngắt nghỉ trong lời kể (tạo sự chờ đợi, không khí yên tĩnh,...)

- Cường độ (to/ nhỏ) và tốc độ (nhanh/ chậm) của lời kể.

- Sắc thái tình cảm của giọng kể (vui, buồn, hờn, giận, chanh chua, độc ác, cay nghiệt, hiền từ, tôn kính, trang trọng, châm biếm, âu yếm, dịu dàng, mệt mỏi, say sưa ...)

- Không ngắt lời học sinh, phải tế nhị nhẹ nhàng, động viên khuyến khích các em.

- Tổ chức cho các em thi nhau kể và cho cả lớp nhận xét giọng kể của bạn. Hình thức thi kể tôi thường áp dụng là cho các em kể theo tổ, nhóm. Trong quá trình các em kể tôi luôn động viên, khen thưởng các em để các em có đủ tự tin trong câu chuyện của mình.

Với những em chưa kể được thì tôi dẫn dắt các em theo một hệ thống câu hỏi của câu chuyện. Điều quan trọng ở đây là ngoài giọng kể, các em phải biết cách kể nhằm thu hút người nghe vào câu chuyện của mình.

Ví dụ: Khi dạy bài “Ánh sáng của yêu thương” – trang 130 sách Tiếng việt lớp 2 tập 1

Hôm ấy, bố vắng nhà, mẹ bị đau bụng dữ dội. Ê-đi-xon liền chạy đi mời bác sĩ.

Bác sĩ đến khám bệnh và cho biết mẹ của Ê-đi-xon đau ruột thừa, phải mổ gấp. Nhưng trời cứ tối dần, với ánh đèn dầu tù mù, chẳng thể

Để các em nắm được từng nhân vật trong truyện, tôi đặt một số câu hỏi gợi ý sau:

- + Khi thấy mẹ đau bụng dữ dội, Ê-đi-xon đã làm gì?
- + Ê-đi-xon đã làm cách nào để mẹ được kịp thời phẫu thuật?

+ Những việc làm của Ê-đi-xon cho thấy tình cảm của cậu dành cho mẹ như thế nào?

+ Trong câu chuyện trên, em thích nhân vật nào nhất? Vì sao?

Tóm lại tất cả câu hỏi tôi đặt ra để các em nắm vững tính cách lời nói của nhân vật. Có như thế khi diễn đạt lại thì các em mới có thể hiện tốt và lời kể giọng nói phù hợp với nhân vật trong câu chuyện sẽ lôi cuốn được người nghe vào câu chuyện của mình.

Các em rất thích khi được hoà mình vào câu chuyện để có điều kiện kể cho các bạn cùng lớp cùng nhóm cùng tổ và cùng bàn. Và điều quan trọng là mỗi em ít nhất được một lần kể dù kể theo hình thức nào. Tổ chức thi kể theo nhóm là cách tốt nhất nhằm phát triển khả năng kể chuyện cho học sinh. Điều đó sẽ giúp các em cố gắng hơn nữa để nâng cao lời kể của mình. Động viên khen thưởng các em để khích lệ tinh thần cho các em. Qua việc sử dụng biện pháp trên tôi thấy các em có sự thay đổi rất lớn. Không còn rụt rè như trước nữa, giọng kể, điệu bộ, lời nói của các em ngày càng chuyển biến tốt hơn.

3.5/ Biện pháp 5: Giúp học sinh đóng vai theo nội dung câu chuyện

Mục đích của việc kể chuyện đóng vai là hình thành khả năng kể chuyện sáng tạo cho mỗi học sinh. Khả năng diễn kịch của mỗi học sinh thông qua việc kể chuyện đóng vai. Học sinh biết dựng lại câu chuyện theo vai nhân vật, đóng vai nhân vật trong truyện. Biết diễn lại một số tình tiết và tính cách nhân vật thông qua vai diễn của mình. Đây là quá trình kể chuyện nâng cao, chính vì vậy để hướng dẫn các em tôi đã vận dụng một số biện pháp hướng dẫn học sinh đóng vai như sau:

Bước đầu khi tham gia đóng vai thì các em gặp rất nhiều ngỡ ngàng. Vì thế, để xoá tan điều đó tôi sẽ hướng dẫn các em phân tích từng lời nói, điệu bộ của từng nhân vật giúp học sinh nắm bắt và diễn sao cho phù hợp với câu chuyện.

Ví dụ 1: Khi phân vai dựng lại câu chuyện: Em có xinh không? – trang 26 sách Tiếng Việt lớp 2 tập 1

5 em đóng vai:

- Một em đóng vai người dẫn chuyện: Giọng kể hồn nhiên
- Một em đóng vai Voi anh: Giọng ân cần, dịu dàng
- Một em đóng vai Voi em: Giọng ngây thơ, hồn nhiên
- Một em đóng vai anh Hươu: Giọng tự tin
- Một em đóng vai chị Dê : Giọng tự tin

Sau khi hướng dẫn xong, có thể giáo viên làm mẫu cho học sinh xem

Để các em quen dần với cách kể chuyện mới này, tôi sẽ chuẩn bị cho các em một số đạo cụ kèm theo như cành cây khô, bụi cỏ....

Ví dụ 2: Câu chuyện “Sự tích cây vú sữa” - trang 118 sách Tiếng Việt lớp 2 tập 1

Sự tích cây vú sữa

(Theo Tiếng Việt 2, NXB Giáo dục, 2006)

Bị mẹ mắng, cậu bé làm gì?

Cậu bé làm gì khi quay về nhà?

Thấy cậu bé khóc, cây xanh đã biến đổi thế nào?

Nhìn lên tán lá, cậu bé nghĩ đến điều gì?

Trước khi cho các em tự phân vai tôi đặt một vài câu hỏi cho các em:

- Câu chuyện này có 3 nhân vật là cậu bé, mẹ cậu bé và người dẫn chuyện.

Trong câu chuyện hình ảnh của cậu bé lúc đầu như thế nào ?

- Học sinh sẽ trả lời : Rất ham chơi không vâng lời mẹ và đã bỏ nhà đi khi mẹ la mắng.

- Tôi hỏi : Vậy em nào lên diễn lại hành động của cậu bé lúc đầu cho các bạn xem nào?

- Học sinh xung phong lên rất nhiều, tôi gọi vài em lên diễn thì đa số các em lúng túng chưa diễn đạt hết nội dung nhân vật cậu bé. Tuy nhiên đó chỉ là mới bắt đầu. Sau đó tôi hướng dẫn các em: Cậu bé này là cậu bé rất hư nên em phải diễn tả là cậu ta chạy nhảy đùa nghịch – vùng vằng khi bị mẹ mắng. Thái độ rất hỗn với mẹ. Sau đó thì các em diễn có phần nhập vai hơn.

- Tôi lại đặt câu hỏi : Sau khi ra khỏi nhà, cậu bé như thế nào ?

- Các em cần phải nhập vai tiếp tục về hình ảnh cậu bé đoạn sau như thế nào ? Lần này tôi tự cho các em nói và tự các em tìm ra lời giải đáp. Như vậy các em dễ tiếp thu theo cách nói, cách nhận xét của các em.

- Sau đó tôi cho các em lên diễn lại nội dung đoạn đó.

- Đoạn tiếp theo của câu chuyện cậu bé đã tỏ ra như thế nào?

- Các em cần thể hiện như thế nào khi cậu bé tỏ ra ân hận và quay trở về nhà.

- Khi hướng dẫn nhân vật cậu bé xong tôi hướng dẫn các em tìm hiểu về tính cách của nhân vật người mẹ. Người mẹ là người luôn đau khổ khi đứa con không nghe lời. Và để đóng vai người mẹ tốt các em cần phải mang một tâm trạng buồn đau. Và nỗi đau đó dâng lên gấp bội khi cậu bé bỏ nhà ra đi.

- Khi các em đã nắm rõ chi tiết từng nhân vật tôi tiến hành cho các em đóng vai theo từng nhóm. Tôi cũng luôn nhắc các em lời kể của người dẫn chuyện cũng phải nhịp nhàng với các bạn đóng vai.

- Sau đó các nhóm tập dựng lại câu chuyện như đóng kịch. Và các em diễn lại trước lớp cho các bạn cùng xem rồi nhận xét, bổ sung, đóng góp ý kiến cho các bạn.

- Động viên, khen thưởng, uốn nắn các em, giúp các em tốt hơn là điều không thể thiếu trong giờ Nói và nghe.

Trong quá trình nghiên cứu đề tài và trực tiếp giảng dạy, tôi thấy các em rất ham thích kể chuyện nhất là phần đóng kịch. Nhìn ánh mắt đắm đuối của các em khi nhìn các bạn diễn và những nụ cười ngây thơ của các em giúp cho tôi phải cố gắng hơn nữa. Để các em vào vai một cách dễ dàng tôi hướng dẫn các em nắm được cách thể hiện nhân vật, đặc điểm tính cách của nhân vật sau đó từ từ các em lên sắm vai. Với cách dạy kể chuyện sắm vai thì các em tỏ ra rất thích thú các em được hoà mình vào nhân vật mình thích, lúc đầu các em còn nhút nhát và không dám xung phong lên đóng vai. Nhưng qua nhiều lần và quen dần nên các em rất thích, nhìn từng nụ cười ánh mắt của các em nhìn say đắm vào các bạn đang diễn, những tràng vỗ tay tán thưởng của các em tôi rất vui sướng khi đã thể hiện được vai trò của mình. Từ đó tiết Nói và nghe luôn được các em chờ đón trong niềm hân hoan háo hức. Ngoài ra việc chuẩn bị dụng cụ hoá trang góp phần quan trọng trong việc gây hứng thú cho học sinh kể và gây sự chú ý theo dõi của người xem. Chỉ cần thay đổi một vài kiểu dáng nhỏ nhỏ cũng đã tạo được niềm hứng khởi cho bạn được đóng vai kể rất lớn.

Ví dụ : Bài 7 : Sự tích cây khoai lang - trang 33 sách Tiếng Việt lớp 2, tập hai

- Vai ông Bụt: cho học sinh đeo bộ râu giả, tay cầm phát trần trắng
- Vai bà : học sinh chít thêm khăn mỏ quạ, mặc áo nâu sòng
- Vai cậu bé : học sinh dùng dải khăn nâu buộc qua thắt lưng kèm củ khoai lang thật...

Tùy từng bài, bài học nào phù hợp với phương pháp đóng vai thì tổ chức cho học sinh sắm vai. Từ đó trở thành thói quen và các em sẽ quen dần cách đóng vai. Tuy thời gian đầu sẽ khó khăn vì các em còn nhỏ, sau dần các em sẽ quen và sẽ trở thành nhu cầu học tập.

3.6/Biện pháp 6: Giúp học sinh quan sát – nhận xét

Trẻ em ngày nay được giáo dục theo phương pháp mới là phải biết lắng nghe quan sát và biết nhận xét. Thông qua tiết Nói và nghe rèn luyện cho các em khả năng đó lại càng cao hơn.

Trong quá trình giảng dạy tiết Nói và nghe tôi thường xuyên đề các em tự quan sát, nhận xét bổ sung. Hầu hết khi các bạn trong lớp kể xong một đoạn hay toàn câu chuyện, các em khác đều có ý kiến; khi thì khen bạn kể hay nhưng có lúc các em lại nói bạn kể chưa đúng chỗ này chỗ khác, thời gian đầu các em còn rụt rè lắm chưa dám phát biểu nhưng qua vài tiết thử nghiệm với sự khuyến khích của tôi nên các em mạnh dạn hẳn lên. Đôi lúc những lời nhận xét của các em chưa chính xác nhưng tất cả các ý kiến tôi đều ghi nhận và phân tích cho các em thấy ra được như thế nào là đúng và như thế nào là chưa đúng. Tất cả ý kiến của các em tôi đều tôn trọng dù câu trả lời đó có đúng hay sai. Sau đó tôi cùng cả lớp phân tích các ý kiến của các bạn và vận dụng những ý kiến đóng góp đúng. Riêng những ý kiến chưa đúng tôi vẫn tuyên dương các em: “Các em nói rất hay nhưng cần phù hợp với nội dung câu chuyện hơn nhé!”. Các em mạnh dạn nêu lên ý kiến của mình. Đôi lúc chỉ là những câu nói rất đơn giản nhưng phần nào đã nói lên là các em có kỹ năng quan sát và biết cùng nhau đóng góp bổ sung để xây dựng bài học đạt hiệu quả cao hơn.

Ví dụ: Các em giao lưu, nhận xét như sau:

- Mình thấy nhóm bạn kể đúng nội dung câu chuyện bạncó giọng kể hay nhưng bạn.....kể hơi nhỏ.
- Mình thấy đoạn 2 bạn.... kể còn thiếu chi tiết.....
- Nhóm bạn kể đúng nội dung và có sự sáng tạo mình khen nhóm bạn.
- Các bạn thích chi tiết nào trong phần kể của nhóm mình?(Mình thích chi tiết trong đoạn.....)
- Em thấy bạnkể hay nhất. Vì bạn kể sáng tạo ở chi tiết... và bạn biết thay đổi giọng của nhân vật.
- Em thấy bạn kể to, giọng kể hay ạ. Các bạn kể có thêm một số chi tiết sáng tạo. em rất thích ạ.

3.7/ Biện pháp 7: Phát động phong trào: “Thi kể chuyện trong các đợt thi đua”

Để tạo hứng thú cho học sinh tôi sử dụng nhiều hình thức như: thi kể chuyện trực tiếp, quay video kể chuyện tại nhà gửi lên nhóm zalo, hoặc gửi file ghi âm kể chuyện.

- Giáo viên nêu yêu cầu, hình thức, thể lệ và thời gian của đợt thi đua.

- Vận động học sinh đăng ký tham gia.
- Tiến hành kiểm tra, đánh giá kết quả của phong trào.
- Tôi thử nghiệm biện pháp này từ đầu năm học vào các buổi sinh hoạt ngoại khóa, hoạt động tập thể trong các tiết học Nói và nghe và hiệu quả đạt được rất cao. Tất cả các em đều tự giác rèn luyện, đến giờ Nói và nghe tất cả các em hăng hái học tập và đa số các em đều có tiến bộ vượt bậc.

Ví dụ: Chào mừng ngày Phụ nữ Việt Nam 20/10/2023, trường tôi đã tổ chức hội thi: Kể chuyện về mẹ và cô giáo. Ngoài những câu chuyện kể trong sách giáo khoa theo đúng chủ đề như Sự tích cây vú sữa, Ánh sáng của yêu thương.... tôi còn khuyến khích các em tự sưu tầm và giới thiệu với các bạn những câu chuyện hay có ý nghĩa giáo dục thiết thực với học sinh. Điển hình là em Nguyễn Thanh An đã kể câu chuyện “Vết sẹo” cùng các vai diễn người mẹ, cô giáo và con do học sinh Ngân Khánh, Nhi, Kiên thể hiện rất mạnh dạn, tự tin trên sân khấu trước các bạn và thầy cô toàn trường và giành giải Nhì trong cuộc thi. Hoặc nhóm học sinh gồm 4 em : Thanh An, Khánh An, Quỳnh Anh, Ngân Khánh quay clip giới thiệu về “Ngôi trường của em” rất tự tin, hấp dẫn.

4. KẾT QUẢ THỰC HIỆN

Sau một năm vừa tìm tòi nghiên cứu vừa áp dụng các biện pháp trên, tôi thấy học sinh lớp tôi đã có những tiến bộ rõ rệt. Các em đã rất bình tĩnh, tự tin khi kể chuyện. Ngoài việc kể đúng trình tự, đúng nội dung câu chuyện, các em đã biết thay đổi ngữ điệu kể cho phù hợp với nội dung câu chuyện. Nhiều em còn kể sáng tạo khiến tôi và các bạn ngạc nhiên. Giờ Nói và nghe không còn buồn tẻ nữa mà thay vào đó là không khí hào hứng, phấn khởi. Các em mong đến tiết học để được kể chuyện để được thể hiện mình, được nghe bạn mình kể. Nhiều học sinh có cách kể chuyện hay, sáng tạo như : Thanh An, Quỳnh Anh, Bảo Anh, Tùng Anh, Khánh An, Ngọc Duy.... Nhờ đó tôi đã rất tự tin đăng kí thi Hội giảng tiết Nói và nghe.

Kết quả cụ thể như sau :

Sĩ số	Học sinh kể tốt	Học sinh biết kể	Học sinh kể chưa đạt yêu cầu
Đầu năm: 42	06	18	18
GHKI : 42	11	19	12
CHKI : 42	15	19	08
GHKII : 42	18	20	04

Có được kết quả như trên phần lớn nhờ công học tập của các em học sinh cùng với sự giúp đỡ, góp ý của Ban giám hiệu nhà trường, của đồng nghiệp

trong tổ chuyên môn. Tôi rất phấn khởi khi thấy học sinh của mình ngày càng tiến bộ.

PHẦN III. KẾT LUẬN VÀ KHUYẾN NGHỊ

1. Kết luận

Việc vận dụng đề tài: “*Một số biện pháp giúp học sinh lớp 2 kể chuyện sáng tạo trong tiết Nói và nghe*” chính là tạo ra một môi trường học tập mà học sinh tích cực chủ động hơn. Các em mạnh dạn tham gia các hoạt động. Từ đó những kỹ năng giao tiếp được phát triển. Sự say mê học tập của các em là nguồn động viên thúc đẩy tôi phải luôn vận dụng các biện pháp kể chuyện sáng tạo vào tiết học. Đồng thời giúp tôi luôn tìm tòi, nghiên cứu thiết kế các biện pháp mới để lôi cuốn các em tham gia vào các hoạt động học tập.

Để giúp các em biết kể chuyện sáng tạo, giáo viên cần rèn luyện học sinh khả năng quan sát thông qua tranh minh họa. Dựa vào tranh các em phải kể được lại bằng lời của mình, sau đó các em kể lại được câu chuyện và kết hợp cử chỉ điệu bộ thể hiện giọng nói sao cho phù hợp với nhân vật trong câu chuyện. Và để hình thành trẻ biết hoà mình vào nhân vật và đóng vai nhân vật ấy bằng cách đóng kịch. Giáo viên là người phải đánh giá đúng mức về kể chuyện sáng tạo là giúp học sinh: Kể bằng giọng tự nhiên, điệu bộ thích hợp câu chữ của bản thân và giúp học sinh hiểu nhân vật, tình tiết, cốt truyện.

2. Bài học kinh nghiệm:

Qua quá trình nghiên cứu và áp dụng một vài biện pháp để giáo viên giảng dạy kể chuyện sáng tạo cho học sinh, tôi xin rút ra những điều cơ bản sau :

- Nghiên cứu bài thật kỹ trước khi lên lớp, nghiên cứu nghệ thuật kể chuyện cho trẻ.

- Tạo không khí lớp học thật thoải mái, không gò ép gây sự chán nản cho học sinh.

- Tổ chức sắp xếp cách ngồi học phù hợp với tiết học để tạo được sự gần gũi trong tiết học vì các em khi nghe kể chuyện rất thích ngồi quây quần lại với nhau nên giáo viên cũng nên nghiên cứu kỹ cách sắp xếp chỗ ngồi trong tiết Nói và nghe. Có thể không giống với môn khác vì kể chuyện là có đặc thù riêng.

- Sử dụng các biện pháp dạy học phù hợp. Tổ chức nhiều hình thức dạy học nhằm kích thích sự thi đua ở các em.

- Không áp đặt học sinh kể rập khuôn, máy móc, khuyến khích các em kể sáng tạo theo suy nghĩ của mình.

- Đồ dùng dạy học phải phong phú.

- Giáo viên phải lựa chọn câu hỏi gợi ý để học sinh nắm lại nội dung câu chuyện và hướng dẫn cho các em biết dùng lời của mình để kể chuyện kết hợp với các phụ diễn khác minh họa cho lời kể của mình.

- Tạo cho học sinh biết tự phân vai và trong nhóm diễn lại nội dung câu chuyện thông qua hình thức diễn kịch mà chính các em sẽ đảm nhận các vai đó.

- Thường xuyên theo dõi và giúp đỡ các em còn nhút nhát – chưa tự tin khi tham gia kể chuyện.

- Điều cần đạt ở đây là học sinh phải biết lắng nghe – quan sát và nhận xét – góp ý cho các bạn và tự mình rút ra cho mình những điều cần thiết.

- Bản thân người giáo viên cần tự trang bị kiến thức cho mình thông qua sách báo, tài liệu, giáo trình tham khảo và luôn học hỏi các đồng nghiệp đi trước những cái hay, cái mới để áp dụng vào giảng dạy cho được tốt hơn. Cho nên người giáo viên cần có cuốn sổ tay ghi chép những gì học sinh đạt được và chưa đạt được khi học bài đó để rút kinh nghiệm cho những năm học sau. Kết hợp tốt mối quan hệ giữa học sinh với nhau để giúp các em cùng tiến bộ. Trao đổi kinh nghiệm và tiếp nhận sự đóng góp nhiệt tình của các đồng nghiệp.

3. Khuyến nghị

Trong quá trình tìm hiểu và nghiên cứu đề tài tôi đưa ra một vài biện pháp trên và qua giảng dạy thì kết quả là học sinh chuyển biến rất rõ nét và có hướng phát triển thêm về đề tài của mình. Bản thân tôi tiếp tục nghiên cứu, phát huy những điều đã làm được và không ngừng tìm tòi, vận dụng những điều đó vào việc giảng dạy để đạt hiệu quả cao.

Trên đây là một số biện pháp mà tôi đã thực hiện qua thực tế giảng dạy. Mặc dù đã cố gắng rất nhiều nhưng đề tài của tôi không thể tránh khỏi những thiếu sót. Tôi rất mong được sự đóng góp ý kiến của các đồng chí trong Ban giám hiệu nhà trường và các bạn đồng nghiệp để kinh nghiệm dạy kể chuyện trong tiết Nói và nghe của tôi ngày càng được nâng cao.

Tôi xin chân thành cảm ơn !